

กม ๒๕๕๖

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๑๒๕๖

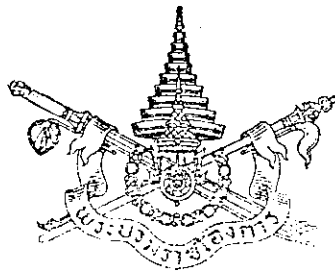
๕๓ บก

๕๖ "

๒๓ "

๒๕๕๔

กรม

พระราชบัญญัติ

คินนาและคูน

พุทธศักราช ๒๕๕๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐)

ชาติชาย พิบูลภูมิ

พล. อ. พิชัย เสนอ ไชยอิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรควบคุมการกั้นนาและคูนาเพื่อส่งเสริมการทำนาให้ได้รับผลดียิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติกั้นนาไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกั้นนาและคูนา พุทธศักราช ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และจะใช้บังคับในท้องที่ใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ เมื่อได้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในท้องที่นั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กั้นนา” หมายความว่า คั้นดินที่ทำขึ้นบนพื้นที่นาตามลักษณะที่กำหนด เพื่อกั้นหรือกั้นน้ำไว้ใช้ในการทำนา

“คูนา” หมายความว่า ร่องน้ำที่ทำขึ้นในที่นาหรือบนพื้นที่นาตามลักษณะที่กำหนด เพื่อส่งน้ำเข้านาหรือระบายน้ำออกจากนา

“อับนา” หมายความว่า พื้นที่ซึ่งมีค้ำนาโดยรอบ

“เจ้าของนา” หมายความว่า ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองเพื่อกรรมสิทธิ์ในที่นาอัน

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีกรมชลประทานแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับในท้องที่ใด ให้เจ้าของนาในท้องที่นั้นลงมือจัดทำค้ำนาและคูนาตามลักษณะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ภายในหกเดือน และต้องให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันใช้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนั้น

ท้องที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามความในวรรคก่อน ให้ประกาศไว้แก่การอำเภอ ที่ว่าการกำนัน กับที่สาธารณสถานหรือที่ชุมนุมชนในท้องที่นั้น

มาตรา ๖ เจ้าของนาต้องจัดทำค้ำนาและคูนาตามลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของนารายใดที่มีนาติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันเกินกว่าห้าสิบไร่ ต้องจัดทำค้ำนาและคูนาโดยรอบที่นาของตนกับทั้งต้องจัดทำค้ำนาและคูนาขึ้นไว้ภายในที่นาผืนนั้นให้เป็น

เล่ม ๕๘ หน้า ๑๒๕๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

ขอบเขตที่มีด้านบรรจบติดต่อกันเป็นแปลงๆ แต่ละแปลงไม่เกินห้าสิบไร่

(๒) เจ้าของนารายใดมีที่นาแต่ละแปลงไม่เกินห้าสิบไร่ และไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน ต้องจัดทำคั่นนาและคูนาคือรอบที่นาของตน แต่จะร่วมกับเจ้าของนารายอื่นที่มีที่นาติดต่อกับที่นาของตนเป็นผืนเดียวกัน ซึ่งรวมแล้วไม่เกินห้าสิบไร่ จัดทำคั่นนาและคูนาคือให้บรรจบรอบที่นาซึ่งรวมเป็นผืนเดียวกันนั้นก็ได้

มาตรา ๗ จะเพาะตามแนวเขตที่นาที่ติดต่อกับนารายอื่น และในกรณีที่ไม่ได้เข้าร่วมกันทำตามมาตรา ๖ (๒) เจ้าของนาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดทำคูนาร่วมกัน โดยต่างฝ่ายต่างทำคั่นนาร่นจากแนวเขตที่นาที่ติดต่อกันนั้นเข้ามาในเขตของตน มีระยะระหว่างแนวเขตที่ติดต่อกันถึงเชิงคั่นนาไม่น้อยกว่าห้าสิบเซ็นติเมตร

ในกรณีที่ไม่อาจตกลงกันในเรื่องแนวเขตที่นาที่ติดต่อกันนั้น ให้เจ้าของนาร้องเรียนต่อเจ้าพนักงานเพื่อให้กรรมกรเป็นผู้ชี้แนวเขตที่ว่าต้องทำ คั่นนาและคูนาคงไหนไปพลางก่อน กรรมการนี้ให้ประกอบด้วยนายอำเภอเจ้าของท้องที่หรือผู้แทนเป็นประธานเจ้าพนักงาน กำนันท้องที่ ในการ

าคม ๒๕๕๕

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๑๓๐๐

ละแปลงไม่

แนวเขตต์ให้ทำคันทนาและคูนานี้ไม่ตัดสิทธิเจ้าของนาที่จะไป
ร่ำกล่าวในเรื่องกรรมสิทธิตามกฎหมาย

กินห้าสิบไร่

ที่นาแปลงใดมีเขตต์ด้านใดติดต่อกับเขตต์คลองระบายน้ำ
ในการชลประทานตามแนวเขตต์ด้านนั้น เจ้าของนาจะทำ
แต่คันทนาโดยไม่ทำคูนาก็ได้

ระคูนาคโดย

ที่มีที่นาติด

กินห้าสิบไร่

พื้นที่เดียว

มาตรา ๘ พื้นที่นาในท้องที่ใดมีระดับลาดชันมาก และเมื่อ
ได้จัดทำคันทนาและคูนาคตามลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖
และ ๗ แล้วยังไม่ให้ผลในการบังคับน้ำโดยทั่วไป ให้เจ้าของ
นาจัดทำคันทนาในที่นาของตนเพิ่มขึ้นอีกตามสมควรในทุก ๆ
ระยะของระดับดินที่ต่างกันระหว่างยี่สิบห้าถึงห้าสิบเซ็นต์ติเมตร
หรือตามที่เจ้าพนักงานจะได้แจ้งให้ทราบเป็นหนังสือ

นารายอื่น

) เจ้าของ

รายต่างทำ

เขตต์ของ

น้อยกว่า

มาตรา ๕ คันทนาและคูนาคให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

ที่ติดต่อกับ

กรรมการ

ปปลาง

งท้องที่

นการช

(๑) คันทนาต้องมีส่วนสูงพอที่จะกักกั้นน้ำไว้โดยเฉลี่ย
ในอ้นนาหนึ่ง ๆ ได้ไม่น้อยกว่าสามสิบเซ็นต์ติเมตรแต่สันคันทนา
ต้องสูงกว่าระดับน้ำที่กักกั้นไว้ไม่น้อยกว่ายี่สิบเซ็นต์ติเมตร

(๒) คูนาคต้องอยู่ระหว่างกลางคันทนาซึ่งขนานสองข้างคูนาค
และต้องมีขนาดกว้างระหว่างเชิงคันทนาทั้งสองนั้นไม่น้อยกว่า
หนึ่งเมตร และในทุกกรณีต้องอยู่ในลักษณะที่น้ำไหลได้สะดวก

มาตรา ๑๐ เจ้าของนามหน้าที่ซ่อมคันทนาและคันทนา
เขตต์ที่นาของตน ให้อยู่ในสภาพที่จะใช้เป็นประโยชน์
การบังคับน้ำได้เสมอไป

ในกรณีที่ผู้ใดมีความจำเป็นในการสัญจรผ่านคันทนาหรือ
คันทนาเพื่อประโยชน์ในการทำนา และทำให้คันทนาหรือคันทนา
ของผู้อื่นเสียหาย ผู้นั้นมีหน้าที่ซ่อมคันทนาหรือคันทนาให้
ไปตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๑๑ ในบริเวณเหนือที่นาแห่งหนึ่งๆ ไม่เกินหกพันไร่
ให้เจ้าพนักงานตั้งผู้ครอบครองนา ในบริเวณนั้นขึ้นเป็นนาย
ตรวจนาหนึ่งนายและผู้ช่วยอีกหนึ่งนาย โดยฟังเสียงข้างมาก
ของผู้ครอบครองนาในบริเวณนั้นประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๑๒ ให้นายตรวจนาเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน
ในการควบคุมดูแลคันทนาและคันทนาตลอดจนการแบ่งปันการ
น้ำและระบายน้ำในบริเวณที่นาที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่
และให้มีอำนาจตักเตือนแนะนำเจ้าของนาหรือผู้ครอบครอง
นาแล้วแต่กรณี ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และตาม
เจ้าพนักงานตั้ง

ให้ผู้ช่วยนายตรวจนามีอำนาจและหน้าที่เสมือนนายตรวจ
นาในกรณีที่นายตรวจนาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตน

ละคณา

ะโยชน

ินนาหรือ

หรือคณา

ินให้เป็

หกพัน

เป็นนา

ข้างมาก

าด้วย

นังกา

การสง

หน้าที่

บครอง

ะตาม

บครอง

บครอง

มาตรา ๑๓ เจ้าพนักงานมีอำนาจถอดถอนนายตรวจนา และผู้ช่วยนายตรวจนาได้ในเมื่อมีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๔ นอกจากนายตรวจนาหรือเจ้าพนักงาน ผู้ใดจะปิดกั้นคณาไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายตรวจนาหรือเจ้าพนักงานเป็นหนังสือ

มาตรา ๑๕ เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของนาแก้ไข แปลงแปลงต่อเติมหรือซ่อมคณา คณา เพื่อให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้โดยมีกำหนดเวลาพอสมควร

เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้ครอบครองนาเจาะคณาหรือ ปิดกั้นคณาที่เจาะไว้เพื่อประโยชน์แก่นาส่วนมากก็ได้

มาตรา ๑๖ นายตรวจนาได้รับการยกเว้นเงินช่วยบำรุง ท้องที่ กำหนดตามระยะเวลาและปริมาณเนื้อที่นาที่ตนได้ ควบคุมดูแล โดยอัตราปีละร้อยละหนึ่งหรือเศษของร้อยละหนึ่งไม่เกินกว่าครึ่งให้หนึ่ง ถ้านายตรวจนามีเนื้อที่นาไม่ถึง จำนวนที่ตนได้รับการยกเว้นหรือไม่มีที่นาของตนเองที่จะได้ รับการยกเว้น จะยกประโยชน์แห่งการที่ได้รับการยกเว้น เงินช่วยบำรุงท้องที่ให้แก่เจ้าชังนาคนใดซึ่งมีนาอยู่ในบริเวณ นั้นก็ได้

เล่ม ๕๘ หน้า ๑๓๐๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๑๗ เจ้าของนารายโคละเลยไม่ลงมือจัดทำกัณฑ์
และคณาในกำหนดหกเดือนตามมาตรา ๕ ให้ปรับตามกัณฑ์
เนื้อที่นาไร่ละไม่เกินสิบสตางค์

ในกรณีที่ทำคัณฑ์และคณาไม่แล้วเสร็จในกำหนดสาม
ให้ปรับตามทางยาวของคัณฑ์และคณาเฉพาะที่ยังไม่
เสร็จโดยอัตราเมตรละไม่เกินสองสตางค์ และต่อไปทุก
ระยะเวลาสิบสองเดือน ถ้ายังไม่เสร็จ ให้ปรับอีกตาม
ระยะทางยาวที่ยังเหลืออยู่ในอัตราเดียวกัน

ในกรณีดังกล่าวมาในสองวรรคก่อน กรมชลประทาน
พิจารณาเห็นสมควรก็มีอำนาจเจ้าจัดทำคัณฑ์และคณาแทน
ได้ โดยเจ้าของนาต้องออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการนั้นทั้ง
ตามที่กรมชลประทานได้เสียไป ในกรณีนี้ให้คำนวณค่าปรับ
เพียงถึงวันที่กรมชลประทานเข้าจัดทำ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดละเลยไม่ทำการซ่อมคัณฑ์หรือคณาตาม
มาตรา ๑๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา ๑๙ เงินที่ได้จากค่าปรับตามมาตรา ๑๗ และ
มาตรา ๑๘ ให้เป็นเงินช่วยบำรุงท้องที่ตามความหมายใน
ประมวลรัษฎากร

กม ๒๕๕

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๑๓๐๔

จัดทำคัมภีร์
ตามจำนวน

ถ้ามีการฝ่าฝืนไม่ชำระค่าปรับตามกำหนด ให้นำบท
บัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับ

เนตสามปี
ยังไม่แก้ไข
ออกไปทุก
ข้ออีกตาม

มาตรา ๒๐ ผู้ใดทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ หรือ เจ้าของ
นารายใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๕
วรรค ๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

ประทาย
เนาแทน
๕ ๕
เนตสาม
ค่าปรับ

มาตรา ๒๑ ผู้ครอบครองนารายใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
ของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๕ วรรค ๒ มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

คนควบคุม
(องบว)

มาตรา ๒๒ ผู้ใดก่อให้เกิดการเสียหายแก่การบังคับน้ำ
ในการทำนาโดยทำอย่างหนึ่งอย่างใดแก่คันนา คันน้ำดี หรือ
ขัดขวางไม่ยอมให้จัดทำคันนา คันน้ำดี มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ
ทั้งปรับทั้งจำ

๑ ไป
ลายก

มาตรา ๒๓ ให้อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจแต่งตั้ง
เจ้าพนักงานเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้โดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๕๘ หน้า ๑๓๐๕ ราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี